HOTĂRÂREA CURȚII (Camera întâi)

9 octombrie 2025*

„Trimitere preliminară – Competența judiciară și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială – Regulamentul (UE) nr. 1215/2012 – Domeniu de aplicare – Articolul 25 – Convenție atributivă de competență – Părți la un contract stabilite în același stat terț – Atribuirea competenței instanțelor unui stat membru de a soluționa litigii născute din acest contract – Element de extraneitate – Consecințele retragerii Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord din Uniunea Europeană”

În cauza C-540/24,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Handelsgericht Wien (Tribunalul Comercial din Viena, Austria), prin decizia din 1 august 2024, primită de Curte la 8 august 2024, în procedura

Cabris Investments Ltd

împotriva

Revetas Capital Advisors LLP,

CURTEA (Camera întâi),

compusă din domnul F. Biltgen (raportor), președinte de cameră, domnul T. von Danwitz, vicepreședintele Curții, îndeplinind funcția de judecător al Camerei întâi, doamna I. Ziemele și domnii A. Kumin și S. Gervasoni, judecători,

avocat general: domnul M. Campos Sánchez-Bordona,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

– pentru Revetas Capital Advisors LLP, de B. Knötzl și B. Ortner, Rechtsanwälte;

– pentru Comisia Europeană, de S. Noë și J. Vondung, în calitate de agenți,

* Limba de procedură: germana.

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 50 alineatul (3) TUE, a articolelor 25 și 68-70 din Regulamentul (UE) nr. 1215/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 decembrie 2012 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (JO 2012, L 351, p. 1, denumit în continuare „Regulamentul Bruxelles I bis”), precum și a articolelor 17, 18, 55, 56 și 66 din Convenția din 27 septembrie 1968 privind competența judiciară și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (JO 1972, L 299, p. 32, Ediție specială, 19/vol. 10, p. 3), astfel cum a fost modificată prin convențiile succesive privind aderarea noilor state membre la această convenție (denumită în continuare „Convenția de la Bruxelles”).

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Cabris Investments Ltd, pe de o parte, și Revetas Capital Advisors LLP, societăți de drept englez, pe de altă parte, în legătură cu o cerere de plată a unei sume în executarea unei obligații contractuale, formulată de prima societate împotriva celei de a doua în fața unei instanțe austriece.

Cadrul juridic

Tratatul UE

3 Articolul 50 alineatul (3) TUE prevede:

„Tratatele încetează să se aplice statului în cauză de la data intrării în vigoare a acordului de retragere sau, în absența unui astfel de acord, după doi ani de la notificarea prevăzută la alineatul (2), cu excepția cazului în care Consiliul European, în acord cu statul membru în cauză, hotărăște în unanimitate să proroge acest termen.”

Acordul privind retragerea Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord din Uniunea Europeană și din Comunitatea Europeană a Energiei Atomice

4 Articolul 126 din Acordul privind retragerea Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord din Uniunea Europeană și din Comunitatea Europeană a Energiei Atomice (JO 2020, L 29, p. 7, denumit în continuare „Acordul de retragere”), adoptat la 17 octombrie 2019 și intrat în vigoare la 1 februarie 2020, care a fost aprobat în numele Uniunii Europene și al Comunității Europene a Energiei Atomice (CEEA) prin Decizia (UE) 2020/135 a Consiliului din 30 ianuarie 2020 (JO 2020, L 29, p. 1), prevede:

„Se stabilește o perioadă de tranziție sau de punere în aplicare, care începe la data intrării în vigoare a prezentului acord și se încheie la 31 decembrie 2020.”

Convenția de la Bruxelles

5 Articolul 17 din Convenția de la Bruxelles prevede:

„În cazul în care părțile, dintre care cel puțin una își are domiciliul pe teritoriul unui stat contractant, convin ca o instanță sau instanțele unui stat contractant să fie competentă să soluționeze orice litigiu care a apărut sau care poate să apară în legătură cu un raport juridic determinat, instanța respectivă sau instanțele respective au competență exclusivă. […]”

6 Articolul 18 din această convenție are următorul cuprins:

„În afara cazurilor în care competența sa rezultă din alte dispoziții ale prezentei convenții, este competentă instanța dintr-un stat contractant în fața căreia compare pârâtul. Această regulă nu se aplică dacă acțiunea are ca obiect contestarea competenței sau dacă există o altă instanță care are competență exclusivă în temeiul articolului 16.”

7 Articolul 55 din convenția menționată prevede:

„Fără a aduce atingere dispozițiilor articolului 54 paragraful al doilea și articolului 56, prezenta convenție înlocuiește, între statele care sunt părți la ea, convențiile încheiate între două sau mai multe dintre aceste state, după cum urmează:

[…]

– Convenția dintre Regatul Unit și Austria privind recunoașterea reciprocă și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială, semnată la Viena la data de 14 iulie 1961, și Protocolul de modificare a acesteia, semnat la Londra la data de 6 martie 1970 [denumită în continuare «Convenția anglo-austriacă»];

[…]”

8 Articolul 56 din aceeași convenție prevede:

„Tratatul și convențiile menționate în articolul 55 continuă să producă efecte în domeniile în care prezenta convenție nu se aplică.

Acestea continuă să producă efecte în ceea ce privește hotărârile pronunțate și actele întocmite sau înregistrate înaintea intrării în vigoare a prezentei convenții.”

9 Articolul 66 din Convenția de la Bruxelles are următorul cuprins:

„Prezenta convenție se încheie pe durată nelimitată.”

Regulamentul Bruxelles I

10 Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (JO 2001, L 12, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 3, p. 74, denumit în continuare „Regulamentul Bruxelles I”) a intrat în vigoare la 1 martie 2002 și a înlocuit, între statele membre, Convenția de la Bruxelles. Acesta a fost abrogat și înlocuit, cu efect din 10 ianuarie 2015, de Regulamentul Bruxelles I bis.

11 Articolul 23 alineatul (1) din Regulamentul Bruxelles I avea următorul cuprins:

„Dacă prin convenția părților, dintre care una sau mai multe au domiciliul pe teritoriul unui stat membru, competența în soluționarea litigiului ce a survenit sau poate surveni în legătură cu un raport juridic determinat revine instanței sau instanțelor dintr-un stat membru, competența revine acelei instanțe sau instanțelor respective. […]”

Regulamentul Bruxelles I bis

12 Considerentele (3), (13), (14), (15), (19) și (21) ale Regulamentului Bruxelles I bis au următorul cuprins:

„(3) […] Uniunea trebuie să adopte măsuri în domeniul cooperării judiciare în materie civilă cu implicații transfrontaliere, în special atunci când sunt necesare pentru funcționarea corespunzătoare a pieței interne.

[…]

(13) Trebuie să existe o legătură între procedurile cărora li se aplică prezentul regulament și teritoriul statelor membre. În consecință, în principiu, ar trebui să se aplice normele comune privind competența judiciară, atunci când pârâtul are domiciliul pe teritoriul unui stat membru.

(14) Un pârât care nu are domiciliul pe teritoriul unui stat membru ar trebui, în general, să intre sub incidența normelor naționale privind competența judiciară aplicabile pe teritoriul statului membru unde se află instanța sesizată.

Cu toate acestea, pentru a asigura protecția consumatorilor și a angajaților, pentru a proteja competența instanțelor statelor membre în situații în care dețin competență judiciară exclusivă și pentru a respecta autonomia părților, anumite norme de competență judiciară din prezentul regulament ar trebui să se aplice indiferent de domiciliul pârâtului.

(15) Normele de competență ar trebui să prezinte un mare grad de previzibilitate și să se întemeieze pe principiul conform căruia competența este determinată, în general, de domiciliul pârâtului. Astfel, competența ar trebui să fie întotdeauna determinată pe baza acestui criteriu, cu excepția câtorva situații bine definite în care materia litigiului sau autonomia părților justifică un alt punct de legătură. […]

[…]

(19) Autonomia părților la un contract, altul decât un contract de asigurare, un contract încheiat cu consumatorii sau un contract de muncă, în cazul cărora este permisă numai o autonomie limitată de stabilire a instanței competente, ar trebui să fie respectată, sub rezerva temeiurilor de competență exclusive ale instanțelor prevăzute în prezentul regulament.

[…]

(21) În interesul administrării armonioase a justiției, este necesar să se reducă la minimum posibilitatea apariției procedurilor concurente și să se evite pronunțarea în diferite state membre a unor hotărâri ireconciliabile. […]”

13 Articolul 4 alineatul (1) din acest regulament are următorul cuprins:

„Sub rezerva dispozițiilor prezentului regulament, persoanele domiciliate pe teritoriul unui stat membru sunt acționate în justiție, indiferent de naționalitatea lor, în fața instanțelor respectivului stat membru.”

14 Articolul 6 alineatul (1) din regulamentul menționat prevede:

„Dacă pârâtul nu are domiciliul pe teritoriul unui stat membru, competența instanțelor este determinată, în fiecare stat membru, de legislația statului membru în cauză, sub rezerva aplicării articolului 18 alineatul (1), articolului 21 alineatul (2) și articolelor 24 și 25.”

15 Cuprins în secțiunea 7 din capitolul II, intitulată „Prorogarea de competență”, articolul 25 alineatul (1) din același regulament prevede:

„Dacă prin convenția părților, indiferent de domiciliul acestora, competența de soluționare a litigiului care a survenit sau poate surveni în legătură cu un raport juridic determinat revine instanței sau instanțelor dintr-un stat membru, competența revine acelei instanțe sau instanțelor respective, cu excepția cazului în care convenția este nulă și neavenită în privința condițiilor de fond în temeiul legislației statului membru respectiv. Această competență este exclusivă, cu excepția unei convenții contrare a părților. […]”

16 Potrivit articolului 31 alineatul (2) din Regulamentul Bruxelles I bis:

„Fără a se aduce atingere articolului 26, atunci când este sesizată o instanță dintr-un stat membru căreia o convenție menționată la articolul 25 îi conferă competență exclusivă, orice instanță dintr-un alt stat membru suspendă acțiunea până când instanța sesizată pe baza convenției stabilește că nu este competentă în temeiul convenției.”

17 Capitolul VII din acest regulament, intitulat „Relația cu alte instrumente”, cuprinde printre altele articolele 68-70. Articolul 68 din acest regulament are următorul cuprins:

„(1) Prezentul regulament înlocuiește, în relațiile dintre statele membre, [Convenția de la Bruxelles], cu excepția cazului teritoriilor statelor membre care intră în domeniul de aplicare teritorială a acestei convenții și care sunt excluse de la aplicarea prezentului regulament în conformitate cu articolul 355 din TFUE.

(2) În măsura în care prezentul regulament înlocuiește dispozițiile [Convenției de la Bruxelles] în relațiile dintre statele membre, orice trimitere la respectiva convenție se înțelege ca trimitere la prezentul regulament.”

18 Articolul 69 din regulamentul menționat prevede:

„Sub rezerva dispozițiilor articolelor 70 și 71, prezentul regulament înlocuiește, în relațiile dintre statele membre, convențiile care reglementează aceleași materii ca prezentul regulament. Sunt înlocuite în special convențiile incluse în lista elaborată de [Comisia Europeană] în temeiul articolului 76 alineatul (1) litera (c) și al articolului 76 alineatul (2).”

19 Articolul 70 alineatul (1) din același regulament are următorul cuprins:

„Convențiile menționate la articolul 69 continuă să producă efecte în materiile în care prezentul regulament nu se aplică.”

20 În temeiul articolului 76 alineatul (2) din Regulamentul Bruxelles I bis, Comisia stabilește o listă a convențiilor menționate la articolul 69 din acest regulament pe baza notificărilor efectuate de statele membre în conformitate cu articolul 76 alineatul (1) litera (c) din acesta. În temeiul articolului 76 alineatul (4) din regulamentul menționat, Comisia publică listele și orice modificări ulterioare aduse acestora în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

21 Comisia a întocmit și a publicat, pornind de la notificările prevăzute la articolul 76 din același regulament, trei liste (JO 2015, C 4, p. 2), dintre care a treia (denumită în continuare „lista 3”) are următorul cuprins:

„Convențiile menționate la articolul 69 sunt următoarele:

– în Austria:

[…]

– [Convenția anglo-austriacă],

[…]

– în Regatul Unit:

[…]

– [Convenția anglo-austriacă],

[…]”

Litigiul principal și întrebările preliminare

22 La 6 mai 2020, Cabris Investments și Revetas Capital Advisors, societăți cu sediul în Regatul Unit, au încheiat un contract de consultanță, având alăturat o scrisoare de însoțire, în care figura o clauză atributivă de competență (denumită în continuare „clauza atributivă de competență în cauză”), redactată după cum urmează:

„Prezentul contract și relațiile dintre părți sunt reglementate de dreptul austriac și trebuie interpretate în conformitate cu acesta. Handelsgericht Wien [Tribunalul Comercial din Viena, Austria] este singurul competent să soluționeze litigiile care decurg din prezentul contract sau care se raportează la acesta ori privind executarea sau validitatea sa.”

23 La 30 iunie 2023, Cabris Investments a sesizat Handelsgericht Wien (Tribunalul Comercial din Viena), care este instanța de trimitere, cu o acțiune având ca obiect obligarea Revetas Capital Advisors la plata sumei de 360 000 de euro, majorată cu dobânzi de întârziere, în executarea unei obligații contractuale de plată care rezultă din acest contract și care este legată de exercitarea unei funcții de director financiar.

24 Din decizia de trimitere reiese că, în afara clauzei atributive de competență în cauză, nu există o legătură aparentă între părțile din litigiul principal și Republica Austria.

25 Revetas Capital Advisors a contestat competența internațională a instanței de trimitere, susținând că, dat fiind că Regulamentul Bruxelles I bis nu mai este aplicabil în ceea ce privește raporturile juridice care implică Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord de la încheierea perioadei de tranziție prevăzute de Acordul de retragere, stabilită pentru 31 decembrie 2020 (denumită în continuare „perioada de tranziție”), articolul 25 din acest regulament, astfel cum a fost interpretat de Curte în Hotărârea din 8 februarie 2024, Inkreal (C-566/22, EU:C:2024:123), nu este aplicabil faptelor din litigiul principal. Astfel, clauza atributivă de competență în cauză ar fi inoperantă, iar instanța de trimitere ar fi, prin urmare, necompetentă din punct de vedere internațional să soluționeze litigiul cu care a fost sesizată.

26 În primul rând, instanța de trimitere are îndoieli cu privire la aspectul dacă articolul 25 din Regulamentul Bruxelles I bis și principiile stabilite de Curte în Hotărârea din 8 februarie 2024, Inkreal (C-566/22, EU:C:2024:123), rămân aplicabile în cazul unei convenții atributive de competență încheiate în perioada de tranziție între două părți care au domiciliul în Regatul Unit și care desemnează o instanță dintr-un stat membru pentru a soluționa litigiul lor, atunci când această instanță a fost sesizată atât după retragerea Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord din Uniunea Europeană, cât și după încheierea perioadei de tranziție, iar raportul contractual subiacent litigiului nu prezintă nicio legătură cu acest stat membru. Instanța de trimitere tinde să deducă din considerentele (13) și (14) ale acestui regulament, din articolul 50 alineatul (3) TUE și din hotărârea sus-menționată că este necesară o astfel de legătură.

27 În cazul în care Curtea ar ajunge la concluzia că articolul 25 din Regulamentul Bruxelles I bis nu se aplică într-o astfel de situație, instanța de trimitere ridică, în al doilea rând, problema aplicabilității Convenției de la Bruxelles și în special a articolelor 17 și 18 din aceasta sau, în caz contrar, a Convenției anglo-austriece. Potrivit acestei instanțe, răspunsul la această întrebare depinde de aspectul dacă articolele 68 și 69 din Regulamentul Bruxelles I bis au abrogat definitiv aceste două convenții. Instanța menționată consideră că principiile de drept internațional public care reglementează încetarea tratatelor și împrejurarea că aceste diferite instrumente juridice reglementează materii apropiate pledează în favoarea interpretării potrivit căreia este exclusă aplicabilitatea convențiilor menționate în ceea ce privește raporturile juridice care implică Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord.

28 În al treilea rând, instanța de trimitere ridică problema dacă articolul 50 alineatul (3) TUE și articolul 82 alineatul (1) litera (b) punctul (i) din partea 4 din Civil Jurisdiction and Judgments (Amendment) (EU Exit) Regulations 2019 [Regulamentele din 2019 privind competența judiciară în materie civilă și hotărârile (modificare) (Brexit)] din 4 martie 2019 (*Statutory Instruments* 2019, nº 479) exclud în general aplicabilitatea Convenției de la Bruxelles.

29 În aceste condiții, Handelsgericht Wien (Tribunalul Comercial din Viena) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Articolul 25 din Regulamentul [Bruxelles I bis] trebuie interpretat în sensul că o convenție atributivă de competență, prin care părțile la contract, care sunt rezidente în Regatul Unit și, prin urmare, într-un stat (în prezent) terț, au convenit că pentru litigiile născute din acest contract sunt competente instanțele dintr-un stat membru al Uniunii Europene, este guvernată de această dispoziție chiar și în cazul în care contractul în considerarea căruia [s-a ales forul] nu are nicio altă legătură cu acest stat membru al Uniunii Europene care a fost ales ca stat al instanței competente? Astfel, principiile din Hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene din 8 februarie 2024 [Inkreal, (C-566/22, EU:C:2024:123)] se aplică în egală măsură și pentru cazul în care încheierea unei convenții atributive de competență de către două părți

contractante cu sediul în Regatul Unit datează din perioada anterioară încheierii perioadei de tranziție a «Brexitului», și anume la 31 decembrie 2020, iar acțiunea a fost introdusă abia după ce «Brexitul» a devenit efectiv? Toate acestea considerate în lumina împrejurării că situația contractuală dintre acești resortisanți ai unui stat (în prezent) terț nu are nicio altă legătură cu statul membru ales al Uniunii Europene [a se vedea în acest sens considerentele (13) și (14) ale [acestui regulament]] și, în plus, a faptului că articolul 50 alineatul (3) din Tratatul privind Uniunea Europeană […] exclude în principiu aplicarea după «Brexit» a tratatelor europene în privința Regatului Unit.

În cazul în care Curtea de Justiție a Uniunii Europene va răspunde că articolul 25 din Regulamentul [Bruxelles I bis] nu se aplică în raport cu situația prezentată în care este implicat un stat terț, se adresează și următoarele întrebări:

2) Articolul 68 din Regulamentul [Bruxelles I bis] trebuie interpretat în sensul că a abrogat în mod definitiv [Convenția de la Bruxelles] – inclusiv în ceea ce privește o procedură care are legătură cu Regatul Unit (ținând seama de «Brexit») –, astfel încât un stat membru al Uniunii Europene nu mai poate să aibă în vedere în prezent această convenție?

3) Articolul 69 din Regulamentul [Bruxelles I bis], în versiunea [listei 3], și articolul 55 a 13-a liniuță din Convenția de la Bruxelles trebuie interpretate în sensul că au abrogat în mod definitiv și în raport cu Regatul Unit (ținând seama de «Brexit») [Convenția anglo-austriacă], cu consecința că într-o procedură care are legătură cu Regatul Unit (ținând seama de «Brexit») nu se mai poate avea în vedere tratatul de drept internațional […]? În această privință, se are în vedere și aspectul că, potrivit articolului 70 alineatul (1) din Regulamentul [Bruxelles I bis], convențiile prevăzute la articolul 69 din [acest regulament] continuă să se aplice în materiile care nu sunt reglementate de regulament. Prin urmare, este posibil ca, în temeiul articolului 70 alineatul (1) din [același regulament], să se declare ca fiind din nou aplicabil retroactiv după «Brexit» (așa-numita «revigorare a unui tratat de stat») în raport cu Regatul Unit un tratat […] încheiat între Regatul Unit și Austria și care a fost declarat deja în trecut de dreptul primar ca fiind «înlocuit»?

   În cazul unui răspuns afirmativ: o asemenea «revigorare» este valabilă și în domeniul de aplicare al articolului 56 din Convenția de la Bruxelles care are același obiect de reglementare?

4) Articolul 50 alineatul (3) TUE trebuie interpretat în sensul că se opune aplicării sau «revigorării» articolelor 17 și 18 din Convenția de la Bruxelles și în raport cu Regatul Unit (ținând seama de «Brexit»), în cazul în care două părți cu sediul în Regatul Unit din cadrul unei proceduri deschise în Austria au convenit prin convenția pe care au încheiat-o la 6 mai 2020 că este competent exclusiv Handelsgericht Wien (Tribunalul Comercial din Viena)? În această privință, articolul 50 alineatul (3) TUE se aplică prioritar în raport cu articolul 66 din Convenția de la Bruxelles, potrivit căruia convenția «se încheie pe durată nelimitată»?

5) [a)] În cazul în care Curtea de Justiție a Uniunii Europene va ajunge în contextul celei de a doua, al celei de a treia și al celei de a patra întrebări la concluzia că Convenția de la Bruxelles se aplică cu prioritate și în raport cu Regatul Unit, se ridică întrebarea: aplicarea în principiu prioritară a Convenției de la Bruxelles se opune unei reglementări din Regatul Unit potrivit căreia luarea în considerare a Convenției de la Bruxelles este în mod expres exclusă și în privința convențiilor atributive de competență încheiate înainte ca «Brexitul» să devină efectiv (a se vedea dispoziția engleză în vigoare până la 29 februarie 2024 și care se aplică încă în mod vădit și în speță – deoarece acțiunea a fost introdusă la 30 iunie 2023 – din secțiunea 82

alineatul (1) litera [b] [punctul] [i] din Regulations 4-25 Civil Jurisdiction and Judgments [Amendment etc.] [EU Exit] Regulations 2019 [Sl 2019/479] [Regulamentele din 2019 privind competența judiciară, hotărârile în materie civilă și hotărârile (modificare etc.) (Brexit)]?

[b)] În cazul unui răspuns negativ: o instanță austriacă care examinează validitatea unei convenții atributive de competență, încheiată la 6 mai 2020 (așadar, înainte de «Brexit») între două societăți din Regatul Unit, prin care se convine competența unei instanțe austrice, este totuși ținută, în special în temeiul aplicării prioritare a dreptului primar, de excluderea prevăzută – în dreptul Regatului Unit – în secțiunea 82 alineatul (1) litera (b) [punctul] (i) din [regulamentul din Regatul Unit] din 2019, ceea ce ar împiedica în principiu executarea efectivă în Regatul Unit (ultima întrebare presupune abrogarea [Convenției anglo-austriece] în sensul celei de a treia întrebări)?"

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima întrebare

30 Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 25 alineatul (1) din Regulamentul Bruxelles I bis trebuie interpretat în sensul că intră sub incidența acestei dispoziții o situație în care două părți la un contract domiciliate pe teritoriul Regatului Unit convin, printr-o convenție atributivă de competență încheiată în perioada de tranziție prevăzută de Acordul de retragere, cu privire la competența unei instanțe a unui stat membru de a soluționa litigiile născute din acest contract atunci când instanța respectivă este sesizată cu un litigiu între aceste părți după sfârșitul acestei perioade.

31 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că o clauză atributivă de competență fiind, prin natura sa, o opțiune de competență care nu are efecte juridice atât timp cât o instanță judecătorească nu este sesizată și care nu creează consecințe decât în ziua în care acțiunea judiciară este pusă în mișcare, o astfel de clauză trebuie apreciată la data la care este introdusă acțiunea judiciară (a se vedea în acest sens Hotărârea din 13 noiembrie 1979, Sanicentral, 25/79, EU:C:1979:255, punctul 6, precum și Hotărârea din 24 noiembrie 2022, Tilman, C-358/21, EU:C:2022:923, punctul 30).

32 Prin urmare, pentru a răspunde la întrebarea adresată, trebuie să se stabilească dacă un litigiu între două părți la un contract care au domiciliul în același stat terț, precum Regatul Unit de la 1 februarie 2020, și care au desemnat să se pronunțe asupra acestuia o instanță dintr-un stat membru intră în domeniul de aplicare al Regulamentului Bruxelles I bis și al articolului 25 alineatul (1) din acesta.

33 Potrivit unei jurisprudențe constante, în vederea interpretării unei dispoziții de drept al Uniunii, trebuie să se țină seama nu numai de termenii săi, ci și de contextul în care se înscrie, precum și de obiectivele și de finalitatea urmărite de actul din care aceasta face parte (a se vedea Hotărârea din 17 noiembrie 1983, Merck, 292/82, EU:C:1983:335, punctul 12, și Hotărârea din 8 februarie 2024, Inkreal, C-566/22, EU:C:2024:123, punctul 15, precum și jurisprudența citată).

34 În primul rând, în ceea ce privește modul de redactare, în conformitate cu prima teză a articolului 25 alineatul (1) din Regulamentul Bruxelles I bis, dacă prin convenția părților, indiferent de domiciliul acestora, competența de soluționare a litigiului care a survenit sau poate surveni în legătură cu un raport juridic determinat revine instanței sau instanțelor dintr-un stat

membru, competența revine acelei instanțe sau instanțelor respective, cu excepția cazului în care convenția este nulă și neavenită în privința condițiilor de fond în temeiul legislației statului membru respectiv.

35 Reiese astfel din însuși modul de redactare a acestei dispoziții că norma pe care o prevede se aplică indiferent de domiciliul părților. Mai precis, aplicarea acestei norme nu este supusă niciunei condiții privind localizarea domiciliului părților sau al uneia dintre ele pe teritoriul unui stat membru.

36 În al doilea rând, în ceea ce privește contextul în care se înscrie articolul 25 alineatul (1) din Regulamentul Bruxelles I bis, trebuie subliniat, *primo*, că această dispoziție se distinge de cea care a precedat-o, și anume articolul 23 alineatul (1) din Regulamentul Bruxelles I, care, la rândul său, impunea pentru aplicarea normei de competență întemeiate pe o convenție atributivă de competență ca cel puțin una dintre părțile la această convenție să aibă domiciliul pe teritoriul unui stat membru.

37 *Secundo*, trebuie amintit că regimul de competență stabilit prin Regulamentul Bruxelles I bis este unul intern al Uniunii, care urmărește obiective proprii, precum buna funcționare a pieței interne și instituirea unui spațiu de libertate, securitate și justiție, astfel cum rezultă din considerentul (3) al acestui regulament (a se vedea în acest sens Hotărârea din 25 februarie 2025, BSH Hausgeräte, C-339/22, EU:C:2025:108, punctul 55). Considerentul (13) al regulamentului menționat enunță în plus că „[t]rebuie să existe o legătură între procedurile cărora li se aplică prezentul regulament și teritoriul statelor membre” și că, „[î]n consecință, în principiu, ar trebui să se aplice normele comune privind competența judiciară, atunci când pârâtul are domiciliul pe teritoriul unui stat membru”. Considerentul (14) al aceluiași regulament arată totuși că, „pentru a respecta autonomia părților, anumite norme de competență judiciară din prezentul regulament ar trebui să se aplice indiferent de domiciliul pârâtului”.

38 În acest scop, spre deosebire de norma consacrată la articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul Bruxelles I bis, interpretat în lumina considerentului (13) al acestuia, conform căreia competența este determinată de principiul general al forului pârâtului atunci când acesta are domiciliul pe teritoriul unui stat membru, articolul 6 alineatul (1) din acest regulament, interpretat în lumina considerentului (14) al acestuia, prevede că, în cazul în care pârâtul nu are domiciliul pe teritoriul unui stat membru, competența este determinată, în fiecare stat membru, de legislația statului membru respectiv, sub rezerva însă a aplicării anumitor dispoziții din regulamentul menționat, printre care figurează articolul 25 din acesta.

39 Prin urmare, din coroborarea articolului 6 alineatul (1) din Regulamentul Bruxelles I bis cu articolul 25 alineatul (1) din acesta reiese că o situație în care pârâtul nu are domiciliul pe teritoriul unui stat membru, dar în care părțile contractante au convenit ca o instanță sau instanțe ale unui stat membru să soluționeze litigiile lor contractuale este reglementată de norma de competență care decurge dintr-o convenție atributivă de competență, enunțată la acest articol 25 alineatul (1), iar nu de normele de competență din legea fiecărui stat membru menționate la acest articol 6 alineatul (1). Ea confirmă astfel interpretarea literală care decurge din cuprinsul punctului 35 din prezenta hotărâre, potrivit căreia acest articol 25 alineatul (1) este aplicabil chiar și atunci când toate părțile din litigiu au domiciliul într-un stat terț.

40 *Tertio*, potrivit jurisprudenței Curții, pentru a intra în domeniul de aplicare al Regulamentului Bruxelles I bis, este necesar ca situația în cauză să prezinte un element de extraneitate. Acest element de extraneitate poate rezulta atât din localizarea domiciliului pârâtului pe teritoriul unui

alt stat membru decât statul membru al instanței sesizate, cât și din alți factori legați în special de fondul litigiului, aceștia din urmă putând fi situați chiar într-un stat terț. O asemenea situație este, astfel, de natură să ridice probleme referitoare la stabilirea competenței instanțelor în ordinea internațională [a se vedea în acest sens Hotărârea din 1 martie 2005, Owusu, C-281/02, EU:C:2005:120, punctul 26, Hotărârea din 8 septembrie 2022, IRnova, C-399/21, EU:C:2022:648, punctul 28, Hotărârea din 29 iulie 2024, FTI Touristik (Element de extraneitate), C-774/22, EU:C:2024:646, punctele 26, 28 și 29, precum și Hotărârea din 25 februarie 2025, BSH Hausgeräte, C-339/22, EU:C:2025:108, punctele 59 și 60].

41 În plus, Curtea a fost deja chemată să precizeze că o situație în care părțile la un contract stabilite în același stat membru convin cu privire la competența instanțelor din alt stat membru de soluționare a litigiilor survenite în legătură cu acest contract, chiar dacă respectivul contract nu cuprinde nicio altă legătură cu acel alt stat membru, prezintă un element de extraneitate. Astfel, într-o asemenea situație, existența unei convenții atributive de competență în favoarea instanțelor unui alt stat membru decât cel în care sunt stabilite părțile contractante demonstrează, în sine, caracterul internațional al situației în cauză (a se vedea în acest sens Hotărârea din 8 februarie 2024, Inkreal, C-566/22, EU:C:2024:123, punctele 25 și 39).

42 Este necesar să se considere, prin analogie cu soluția reținută de Curte în jurisprudența sa menționată la punctele 40 și 41 din prezenta hotărâre, că existența unei convenții atributive de competență în favoarea instanțelor unui stat membru, în condițiile în care părțile contractante au domiciliul într-un stat terț, ridică o problemă referitoare la stabilirea competenței instanțelor în ordinea internațională și că o astfel de situație prezintă, prin urmare, elementul de extraneitate necesar în sensul acestei jurisprudențe.

43 În al treilea rând, o asemenea interpretare este susținută de obiectivele urmărite de articolul 25 din Regulamentul Bruxelles I bis, și anume respectarea autonomiei părților și ameliorarea eficacității acordurilor exclusive de alegere a forului, menționate în considerentele (15), (19) și (22) ale acestui regulament (a se vedea în acest sens Hotărârea din 8 februarie 2024, Inkreal, C-566/22, EU:C:2024:123, punctul 26).

44 Aceasta este conformă și cu finalitatea Regulamentului Bruxelles I bis, care vizează să unifice normele referitoare la conflictele de competență în materie civilă și comercială prin norme de competență care să prezinte un mare grad de previzibilitate și care urmărește astfel un obiectiv de securitate juridică. Astfel, posibilitatea părților la un contract stabilite în același stat terț de a conveni asupra competenței instanțelor dintr-un stat membru contribuie la asigurarea faptului că reclamantul cunoaște instanța pe care o poate sesiza și că pârâtul prevede instanța în fața căreia poate fi acționat în justiție. În acest context, obiectivul securității juridice impune ca instanța națională sesizată să se poată pronunța cu ușurință asupra propriei competențe, fără a fi nevoită să efectueze o examinare pe fond a cauzei [a se vedea prin analogie Hotărârea din 29 iulie 2024, FTI Touristik (Element de extraneitate), C-774/22, EU:C:2024:646, punctul 33 și jurisprudența citată].

45 Aplicarea normelor armonizate prevăzute la articolul 25 din Regulamentul Bruxelles I bis contribuie în plus la prevenirea, pe teritoriul statelor membre, a conflictelor de competență care aduc atingere securității juridice, care ar risca să se producă dacă situația în cauză ar fi reglementată de normele naționale de drept internațional privat ale statelor membre. Pe de altă parte, aplicarea acestor norme armonizate reduce posibilitatea apariției procedurilor concurente și evită pronunțarea unor hotărâri ireconciliabile în diferite state membre, așa cum impune

obiectivul funcționării armonioase a justiției, menționat în considerentul (21) al acestui regulament (a se vedea în acest sens Hotărârea din 8 februarie 2024, Inkreal, C-566/22, EU:C:2024:123, punctul 30).

46 În consecință, un litigiu precum cel în discuție în litigiul principal între două părți contractante cu domiciliul într-un stat terț care au desemnat o instanță dintr-un stat membru să soluționeze litigiile lor contractuale intră în domeniul de aplicare al Regulamentului Bruxelles I bis și al articolului 25 alineatul (1) din acesta.

47 Împrejurarea că convenția atributivă de competență prin care părțile la un contract, domiciliate pe teritoriul Regatului Unit, au desemnat o instanță dintr-un stat membru, în speță instanța de trimitere, să soluționeze litigiile dintre ele a fost încheiată în perioada de tranziție și că această instanță este sesizată cu un litigiu după încheierea acesteia nu este susceptibilă să modifice răspunsul care trebuie dat la prezenta întrebare.

48 Astfel, nu numai că Acordul de retragere nu reglementează o asemenea situație, ci rezultă din considerațiile care figurează la punctele 31-46 din prezenta hotărâre că, în pofida localizării domiciliului părților la un litigiu într-un stat terț, precum Regatul Unit de la 1 februarie 2020, litigiul principal intră în domeniul de aplicare al Regulamentului Bruxelles I bis și al articolului 25 alineatul (1) din acesta.

49 Având în vedere considerațiile care precedă, este necesar să se răspundă la prima întrebare că articolul 25 alineatul (1) din Regulamentul Bruxelles I bis trebuie interpretat în sensul că intră sub incidența acestei dispoziții o situație în care două părți la un contract domiciliate pe teritoriul Regatului Unit convin, printr-o convenție atributivă de competență încheiată în perioada de tranziție, cu privire la competența unei instanțe dintr-un stat membru de a soluționa litigiile născute din acest contract, chiar dacă instanța respectivă a fost sesizată cu un litigiu între aceste părți după sfârșitul acestei perioade.

Cu privire la a doua, a treia, a patra și a cincea întrebare

50 Ținând seama de răspunsul dat la prima întrebare în sensul că o situație precum cea în discuție în litigiul principal intră în domeniul de aplicare al Regulamentului Bruxelles I bis și al articolului 25 alineatul (1) din acesta, nu mai este necesar să se răspundă la a doua, a treia, a patra și a cincea întrebare.

Cu privire la cheltuielile de judecată

51 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera întâi) declară:

Articolul 25 alineatul (1) din Regulamentul (UE) nr. 1215/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 decembrie 2012 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială

trebuie interpretat în sensul că

intră sub incidența acestei dispoziții o situație în care două părți la un contract domiciliate pe teritoriul Regatului Unit convin, printr-o convenție atributivă de competență încheiată în perioada de tranziție prevăzută de Acordul privind retragerea Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord din Uniunea Europeană și din Comunitatea Europeană a Energiei Atomice, cu privire la competența unei instanțe dintr-un stat membru de a soluționa litigiile născute din acest contract, chiar dacă instanța respectivă a fost sesizată cu un litigiu între aceste părți după sfârșitul acestei perioade.

Semnături